

แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
Guidelines for Developing Teachers' Academic Administration in the
Artificial Intelligence Era under the Nonthaburi Primary
Educational Service Area Office 2

สุทธิพงษ์ อาจโต^{1*} และวราภรณ์ ศรีอยุธยา²

Sutthipong Artto^{1*} and Waraporn Sriayut²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

^{1,2}Educational Administration Program, Faculty of Education, Rajapruk University

Received: May 17, 2026 / Revised: May 28, 2026 / Accepted: June 2, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู 2) เปรียบเทียบการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู จำแนกตามสถานภาพครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และการสุ่มแบบหลายขั้นตอนอย่างมีระบบ และผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง .67 - 1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้าน

*Corresponding Author

E-mail: sutthipongartto@gmail.com

การวัดและประเมินผลการศึกษา ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครูครอบคลุมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารวิชาการ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพครูและการเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การบริหารวิชาการ ยุคปัญญาประดิษฐ์

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study teachers' academic administration in the artificial intelligence era; 2) to compare teachers' opinions on the academic administration classified by gender, age, educational level, work experience, and school size; and 3) to study guidelines for developing teachers' academic administration in the artificial intelligence era. The study sample consisted of 310 teachers from schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, selected through stratified random sampling and systematic multi-stage sampling and 5 interview informants. The research instruments were questionnaire and interview with IOC values ranging from .67 to 1.00 and a reliability coefficient of .99. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, LSD, and content analysis.

The study findings revealed that: 1) The overall teachers' academic administration in the artificial intelligence era was at a high level, with learning management receiving the highest mean score; 2) The teacher opinions on academic administration in gender, age, educational level, and work experience showed no significant differences, while school size showed statistically significant differences at the .01 and .05 levels; and 3) the guidelines emphasized the use of artificial intelligence (AI) as a tool to support academic administration, together with the development of teachers' competencies and professional learning communities, in order to enhance learning management in alignment with learners' contexts and educational changes.

Keywords: Development Guidelines, Academic Administration, Artificial Intelligence Era

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลให้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการจัดการศึกษา โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาทักษะของผู้เรียน และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมในอนาคต (จิกร ฐาวิรัตน์, 2568) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน

การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งการนิเทศการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชูชาติ พวงสมจิตร (2561) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขณะที่สุกัญญา แซ่มซ้อย (2566) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ดังนั้น การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์จึงจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาในหลายมิติ ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ เฉพาะบุคคล การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการศึกษา โดยการนำเครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วย AI มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ AI ยังเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา และพัฒนาทักษะแห่งอนาคตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมโลกาภิวัตน์ (รติกร จงริตมะตัน, 2568) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานศึกษาจะตระหนักถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ AI ทางการศึกษา แต่ยังไม่พบแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์อย่างชัดเจน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 63 แห่ง แต่ละแห่งมีบริบทการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) พบว่า บุคลากรบางส่วนยังปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อีกทั้งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 พบว่า รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ ภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2, 2568) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถวิเคราะห์ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่าง ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการบริหารวิชาการจึงเป็นแนวทาง สำคัญในการสนับสนุนผู้บริหารและครูด้านการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการ เรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผล และการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

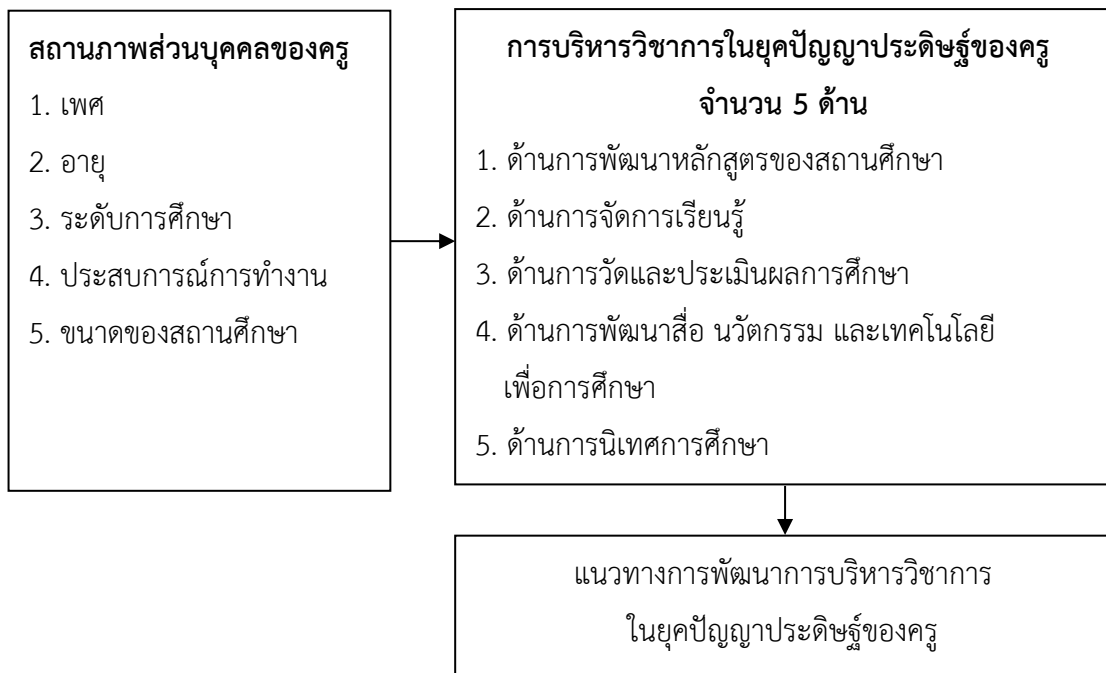
จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการ บริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ ตลอดจนส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ของครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยศึกษาจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) สัมมา รณิธย์ (2560), เพ็ญวรา ชูประวัติ (2562) สุกัญญา แซ่มซ้อย (2566) และ Brown University (2023) มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,576 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 63 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2, 2568)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 33 คน สถานศึกษานขนาดกลาง จำนวน 151 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 126 คน ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์เป็นผู้บริหารหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปและมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีดังนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามฯ ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม รายละเอียดมีดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต

1.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 - 1.00

1.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เครื่องมือฉบับนี้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยกำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยหรือตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งครอบคลุม 5 ด้านของการบริหารวิชาการ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมของประเด็นคำถาม และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

1.2 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้บริหาร จำนวน 5 ท่าน และดำเนินการสัมภาษณ์ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี (Least Significant Difference: LSD) (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562)
3. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 310 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 310)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	78	25.16
หญิง	232	74.84
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	2	0.65
25 - 34 ปี	125	40.32
35 - 44 ปี	104	33.55
45 - 54 ปี	59	19.03
มากกว่า 54 ปี ขึ้นไป	20	6.45

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ) (n = 310)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	205	66.13
ปริญญาโท	105	33.87
ประสบการณ์การทำงาน		
1 - 5 ปี	91	29.36
6 - 10 ปี	88	28.39
11 - 15 ปี	60	19.35
16 - 20 ปี	39	12.58
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	32	10.32
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	33	10.65
ขนาดกลาง	151	48.70
ขนาดใหญ่ขึ้นไป	126	40.65

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 74.84 มีอายุ 25 - 34 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 40.32 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 66.13 มีประสบการณ์การทำงาน 1 - 5 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 29.36 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู
ในภาพรวมและรายด้าน (n = 310)

การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.29	.62	มาก	2
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.37	.62	มาก	1
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.26	.66	มาก	5
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.29	.64	มาก	3
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.28	.65	มาก	4
ภาพรวม	4.30	.60	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$ และ $SD = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$ และ $SD = .62$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$ และ $SD = .62$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.29$ และ $SD = .64$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$ และ $SD = .65$) และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X} = 4.26$ และ $SD = .66$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู
โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (n = 310)

การบริหารวิชาการในยุค ปัญญาประดิษฐ์ของครู	สถานภาพส่วนบุคคล				
	เพศ	อายุ	ระดับ การศึกษา	ประสบการณ์ การทำงาน	ขนาด สถานศึกษา
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	.80	.83	.06	.95	.08
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	.79	.65	.07	.83	.01**
3. ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา	.73	.37	.25	.97	.03*
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	.51	.69	.56	.97	.11
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	.30	.30	.08	.99	.07
ภาพรวม	.74	.63	.12	1.00	.03*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า

- 1) จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
- 2) จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
- 3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
- 4) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
- 5) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ (AI) และข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ PDCA

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรม การนิเทศภายใน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มุ่งเน้นการใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การออกแบบเครื่องมือประเมิน และการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความถูกต้อง จริยธรรม และความปลอดภัยของข้อมูล

4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้ AI ในการผลิตสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้

5) ด้านการนิเทศการศึกษา มุ่งเน้นการใช้ AI และข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนและพัฒนาระบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการสะท้อนผล การให้ข้อเสนอแนะ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ

ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการ ควรมุ่งใช้ปัญญาประดิษฐ์และข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารวิชาการทั้ง 5 ด้าน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพครู การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แซ่ม้อย (2566) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ฐีกิจ (2566) ที่พบว่า การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู เป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แซ่มซ้าย (2566) และงานวิจัยของภัทรธิดา ไชยเดช (2566) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีทางการศึกษาใน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่าง บุคคลและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ฐักิจ (2566) ที่พบว่า การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ การรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองรับทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่สะท้อนพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยี ทางการศึกษาในการรายงานผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Mon et al. (2023) ที่พบว่า ปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการประเมินผลและการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาศักยภาพผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษา โดยสนับสนุนให้ครูพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและประยุกต์ใช้ AI ในการออกแบบสื่อ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกิติภรณ์ ยุตวัน และดรุณี ปัญจรัตน์กร (2568) ที่พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและ AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และ พัฒนาแนวทางการสอนของครู

5) ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ค้นพบจากกระบวนการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

โดยส่งเสริมให้ครูนำผลจากการนิเทศมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านการวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการสะท้อนผลและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2562) และงานวิจัยของพัชญ์พิชา จันทา (2563) ที่พบว่า การนิเทศการศึกษาช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ส่งผลให้ครูสามารถเข้าถึงการพัฒนาและทรัพยากรทางการศึกษาในลักษณะเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์สิน ไชยอัษฎาพร และสุดาพร ทองสวัสดิ์ (2565) ที่พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

2) ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามุ่งพัฒนาศักยภาพครูทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม ส่งผลให้ครูได้รับการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา พรหมแย้ม (2562) ที่พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

3) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการภายใต้นโยบายและแนวทางเดียวกัน โดยส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้าร่วมการพัฒนาวิชาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของดาราวดี บรรจงการ และนวิรัตน์ ไวยมภู (2568) ที่พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

4) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรม การนิเทศภายใน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งผลให้ครูได้รับการพัฒนาในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัญญา แก้วสุทธิ และสุเทพ เมย์ไธสง (2569) ที่พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

5) ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการ ในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่มีขนาด แตกต่างกันมีความพร้อมด้านทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยีทางการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และการประเมินผลผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิธสิน ไชยอัษฎาพร และสุตาพร ทองสวัสดิ์ (2565) และภัทรธิดา ไชยเดช (2566) ที่พบว่า ขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู อภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์ (AI) วิเคราะห์ศักยภาพ และความต้องการของผู้เรียน เพื่อบูรณาการ AI ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมครูในการออกแบบหลักสูตรผ่านกระบวนการ PLC การอบรม และการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการ PDCA เพื่อให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อผู้เรียนในยุค ปัญญาประดิษฐ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Tayeh (2025) ที่พบว่า การบูรณาการ AI ในการ ออกแบบหลักสูตรช่วยยกระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ พร้อมทั้งพัฒนาครูผ่านการอบรม การนิเทศภายใน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้อง กับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงควบคู่กับการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และรายงานผลข้อมูลผู้เรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของ ผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาครูด้านการสร้างเครื่องมือและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของสัทธิพร เชาวน์ชัย (2567) ที่ให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือประเมิน ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

ควรสนับสนุนให้ครูพัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งสนับสนุน การพัฒนาครูและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์สุตา สวัสดิวงษ์ (2566) ที่พบว่า การพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของแนวทางการบริหารงานวิชาการ

5) ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการนิเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและยกระดับ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2562) ที่มุ่งเน้นการนิเทศ เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาวิชาชีพครู และสอดคล้องกับแนวคิดของเสาวณี สิริสุขศิลป์ (2566) ที่ให้ ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของครู จำนวน 5 ด้าน ผู้วิจัยได้นำข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านเพื่อเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรในยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่าง เป็นระบบ โดยบูรณาการ AI ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี พร้อมทั้งส่งเสริมครูในการประยุกต์ใช้ AI เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูในการประยุกต์ใช้ AI และเทคโนโลยี ดิจิทัลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ AI ในการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผล และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความถูกต้อง และจริยธรรมในการใช้ข้อมูล
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ ทันสมัย พร้อมทั้งติดตามและประเมินความเหมาะสมของการใช้ AI เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการวิจัยในชั้น

เรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ AI อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาหรือพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อรองรับข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการบริหารวิชาการ
3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) และทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการบริหารวิชาการและการตัดสินใจเชิงข้อมูลในยุคปัญญาประดิษฐ์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิติภรณ์ ยุติวัน และ ดรุณี ปัญจรัตนกร. (2568). การบริหารงานวิชาการในยุคปัญญาประดิษฐ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 12(4), 25-34.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). “หน่วยที่ 11 ผู้นำกับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้นำทางการศึกษา (หน่วยที่ 8 - 15, น. 1-55)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรกร ฐาวีรัตน์. (2568). AI กับการศึกษา: ตัวช่วยสุดอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ AI and education: The ultimate intelligent assistant for enhancing learning. *วารสารสังคมศึกษาปริทรรศน์*, 1(2), 100.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2561). “หน่วยที่ 1 แนวคิดการบริหารงานวิชาการและทรัพยากรการศึกษา”. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารวิชาการและทรัพยากรการศึกษา (หน่วยที่ 1 - 5, น. 1-53)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดาราดี บรรจงการ และนวรรตน์ ไชยมณ. (2568). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. *เสวนาวิจัยปริทัศน์*, 5(3), 1829-1840.

- ทิพย์สุดา สวัสดิวงษ์. (2566). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญญา แก้วสุทธิ และสุเทพ เมย์ไธสง. (2569). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารเสถียรวิทยปริทัศน์*, 6(1), 3617-3631.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เพ็ญวรา ชูประวดี. (2562). *ภาวะผู้นำในการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรธิดา ไชยเดช. (2566). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รติกร จงริดมะตัน. (2568). AI กับการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ AI and the Development of Teaching Methods Tailored to Modern Learners. *วารสารสหวิทยาการศึกษาศาสตร์*, 4(1), 33.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุกมาส อังศ์โชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). *สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS (Statistics For Research and SPSS Application Techniques ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 3)*. เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- วริทธิ์สิน ไชยอัญญาพร และสุตาพร ทองสวัสดิ์. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. ใน *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13*. (น. 1644-1661). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- วิไลลักษณ์ ฐักิจ. (2566). *การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลั.
- สธิพร เขาวนชัย. (2567). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). การพิมพ์ดอทคอม.
- สัมมา ธรณิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์
ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2. (2568). *แผนปฏิบัติการประจำปี*
งบประมาณ พ.ศ. 2568. หนองบัวรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการ*
บริหารรูปแบบนิติบุคคล. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับ*
นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19.
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2566). *การบริหารงานวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2566). *ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Brown University. (2023). *Handbook of Academic Administration*. Brown University Press.
- Mon, B. F., Wasfi, A., Hayajneh, M., & Slim, A. (2023). *A study on role of Artificial*
Intelligence in education. In *2023 International Conference on Computing,*
Electronics & Communications Engineering (iCCECE) (pp. 133-138). IEEE.
- Tayeh, S. A. (2025). Integrating artificial intelligence into curriculum design: Strategies
for enhancing teaching methods in primary education. *TPM - Testing,*
Psychometrics, Methodology in Applied Psychology, 32(S4), 1696-1713.